

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ РЕГІОНУ НА ШЛЯХУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

ЧЕРЧИК Л. М.

доктор економічних наук

КОЛЕНДА Н. В.

кандидат економічних наук

Луцьк

Формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону є досить складним завданням. Перш за все, це проявляється в тому, що сучасний стан використання потенціалу рекреаційної сфери є нерациональним та носить екстенсивний характер. Крім того, кількісний та якісний склад компонентів сукупного потенціалу, що продукують стратегічний, є досить диверсифікованим у регіонах країни. Тому формування стратегічного потенціалу повинно враховувати конкурентні переваги кожної рекреаційної системи. Виконання цього завдання вимагає вивчення прикладних аспектів формування стратегічного потенціалу та механізмів, які забезпечать можливість його нарощення та раціонального використання.

Науковцями О. Федоніним, І. Репіною та О. Олексюк було досліджено сутність формування потенціалу підприємства, яке характеризується як процес ідентифікації та створення спектра підприємницьких можливостей, його структуризації та побудови певних організаційних форм для стабільного розвитку та ефективного відтворення [1, с. 27].

На нашу думку, формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону – це багатоетапний процес ідентифікації окремих компонентів сукупного потенціалу та створення на їх основі нової якості, яка забезпечить реалізацію конкурентних переваг рекреаційної системи та ефективне відтворення ресурсних складових, власне, стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону.

При формуванні стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону необхідно враховувати, що:

- стратегічний потенціал – це складна система компонентів, жоден із яких не може бути виключеним чи замінений іншим, а лише посилювати чи послаблювати дію один одного;
- під час формування стратегічного потенціалу діє закон синергії;
- стратегічний потенціал у вищих формах його прояву може самостійно трансформуватися із появою нових та зміною існуючих компонентів;
- компоненти стратегічного потенціалу мають функціонувати одночасно і в сукупності;
- складові стратегічного потенціалу мають бути адекватними характеристикам рекреаційних послуг, на яких спеціалізується рекреаційна система;

– внаслідок взаємодії всіх компонентів стратегічного потенціалу з'являється нова якість, якої не має жоден із них.

Формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону має ряд етапів.

I. Підготовчий етап включає: 1) збір інформації про стан всіх компонентів сукупного потенціалу та рекреаційної системи в цілому; 2) розгляд проблем, які стоять на перешкоді формування стратегічного потенціалу та розвитку рекреаційної системи регіону; 3) визначення завдань формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону.

II. Аналітичний етап: 1) аналіз компонентів сукупного потенціалу рекреаційної системи регіону; 2) оцінка сукупного потенціалу рекреаційних систем регіонів та субгалузей рекреації; 3) прогнозування стану сукупного потенціалу.

III. Оперативний етап: 1) вибір компоненти, яка відіграватиме провідну роль у формуванні стратегічного потенціалу та реалізації конкурентних переваг регіону; 2) виявлення додаткових джерел формування стратегічного потенціалу; 3) безпосереднє формування стратегічного потенціалу.

IV. Етап прикладних розробок: 1) вибір стратегії розвитку рекреаційної системи регіону для реалізації її стратегічного потенціалу; 2) розробка програми реалізації стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону; 3) вибір заходів реалізації стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону.

Концептуальна схема формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи відображена на рис. 1. Як бачимо, на першому етапі формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону проводиться збір та обробка статистичної інформації про кількісні та якісні характеристики кожної компоненти сукупного потенціалу. Носіями такого типу інформації є звіти Управління земельних ресурсів, статистичні щорічники, звіти обласного управління екобезпеки.

Важливо також виявити проблеми, які стоять на перешкоді формування стратегічного потенціалу та розвитку рекреаційної системи регіону. Для цього необхідно виділити, описати та вивчити першочергові проблеми, які вимагають негайного вирішення, та визначити потреби корегування проблемних ситуацій.

Наступним етапом є визначення завдань розвитку рекреаційної системи регіону, серед яких варто виділити: удосконалення системи управління рекреаційною системою для забезпечення ефективного її розвитку; освоєння нових рекреаційних ресурсів, їх охорона, ефективне використання та відновлення; забезпечення умов

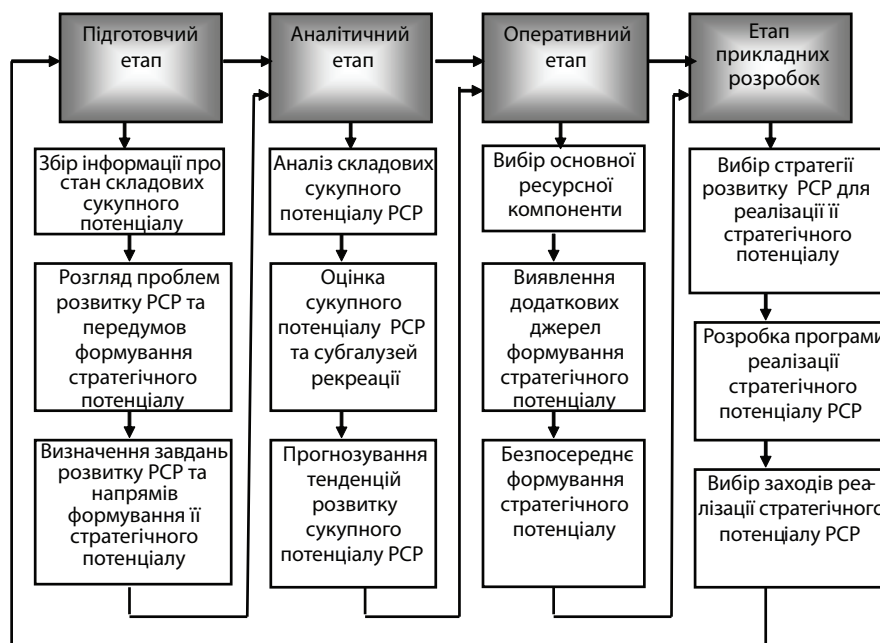

Рис. 1. Концептуальна схема формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону

підготовки і перепідготовки персоналу для рекреаційної сфери; досягнення раціонального використання природних рекреаційних ресурсів; розробка нормативно-правового забезпечення розвитку рекреаційної сфери; підвищення рівня економічної культури населення; формування навиків рекреаційного підприємництва у населення регіону; залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у рекреаційну сферу регіону.

Ще одним етапом формування стратегічного потенціалу є аналітичний, основною метою якого є визначення ретроспективної, сучасної оцінки та прогнозного стану складових сукупного потенціалу рекреаційної системи регіону. Проведення дослідження за таким алгоритмом допоможе з'ясувати передумови формування стратегічного потенціалу, оцінити його сучасний кількісний і якісний склад та зробити прогноз про перспективи використання.

Першим кроком оперативного етапу є визначення основної ресурсної компоненти стратегічного потенціалу, яка стане основою реалізації конкурентних переваг розвитку рекреаційної системи регіону. Вибір основної компоненти проводиться зі структурних елементів сукупного потенціалу. Наступний крок – виявлення додаткових джерел формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи регіону, що здійснюється на основі ресурсного аналізу, та безпосереднє його формування. Оскільки сукупний потенціал складається із окремих компонент, то його загальна величина буде залежати від величини та якості кожної з них.

Етап прикладних розробок відображає формування механізму, який забезпечить визначення стратегії, розробку програми розвитку рекреаційної системи регіону та її стратегічного потенціалу, вибір заходів реалізації стратегічного потенціалу.

Отже, дослідження особливостей формування стратегічного потенціалу рекреаційної системи

регіону є передумовою забезпечення її конкурентноспроможності. Оскільки вивчаючи кожен елемент стратегічного потенціалу, формуємо його найбільш оптимальний склад, визначаємо рівень його відповідності стратегічним цілям розвитку регіону, що в подальшому принесе позитивний результат як для окремої рекреаційної системи, так і держави загалом. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Федонін О. С., Рєпніна І. М., Олексик О. І. Потенціал підприємства: формування та реалізація: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2004. – 316 с.